

Силабус дисципліни

Соціальна діагностика та експертиза

Ступінь вищої освіти - магістр

Галузь знань I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Спеціальність I10 Соціальна робота та консультування

Освітньо-наукова програма «Соціальна робота та соціальна політика»

Рік навчання: I, Семестр: II

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник

ППП

професор кафедри психології та соціальної роботи,
д.пед.н., професор **Парфанович Іванна Іванівна**

Контактна інформація

parfanovich@ukr.net

Опис дисципліни

Контентом викладання навчальної дисципліни «Соціальна діагностика та експертиза» є набуття студентами знань і вмінь здійснювати практичну діяльність з використанням науково-верифікованих методів та технік; організовувати та реалізовувати профілактичну діяльність в організаціях та з різними категоріями населення у сфері психології бізнесу та управління; оцінювати межі власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію у галузі соціальної діагностики, профілактики і експертизи.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/1	Тема 1. Соціальна діагностика як наука, навчальна дисципліна і технологія соціально-педагогічної роботи.	знати основні поняття і категорії дисципліни; види існуючих організаційних структур управління соціальною діагностикою; можливості діагностичної роботи в Україні; особливості соціального діагнозу як етапу соціальної роботи, технології діяльності та науки.	Питання, презентації
2/1	Тема 2. Характер соціальної проблеми як визначальний чинник в соціальній діагностиці.	розуміти зміст соціальних проблем, міжнародні стандарти соціальних і гуманітарних прав людини, характер соціальних проблем як визначальний чинник в соціальній діагностиці	Питання, реферати
2/1	Тема 3. Рівні соціальної діагностики. Становлення соціальної діагностики.	знати рівні соціальної діагностики, розуміти специфіку діагностики на загальнодержавному, регіональному, обласному рівнях; віки становлення діагностики як теоретичної і прикладної гілок соціальної роботи.	Питання, реферати

2/1	Тема 4. Соціально-діагностичні методи в соціальній роботі.	знати визначати специфіку, позитиви й недоліки використання методів соціальної діагностики в соціальній роботі та розуміти умови й вимоги до їх застосування	Питання, есе
2/1	Тема 5. Технологія соціального діагнозу.	прогнозувати наслідки реалізації технологій соціального діагнозу на місцевому та/або регіональному рівні на основі соціологічних досліджень, узагальнення показників соціального розвитку держави, регіонів, областей, населених пунктів	Питання, презентації
2/1	Тема 6. Соціальний діагноз мікросередовища особи.	знати особливості здійснення технології соціального діагнозу мікросередовища особи з урахуванням таких компонентів, як диференціація оточення на макро-, мікрорівень, найближче, референтне оточення	Питання, реферати
2/1	Тема 7. Соціальна діагностика в роботі з клієнтом.	уміти аналізувати основні проблеми соціального становища й самопочуття індивіда та його оточення; прогнозувати ефективність роботи на основі отриманих діагностичних даних	Питання, есе
2/1	Тема 8. Методика і технологія соціального діагнозу сім'ї.	розуміти етапи, принципи, методи і форми технології діагностичної роботи з сім'єю загалом та з кожним її членом зокрема; прогнозувати ефективність роботи на основі отриманих діагностичних даних	Питання, презентації
2/1	Тема 9. Соціальна експертиза як засіб оцінки соціальних ризиків.	визначати пріоритетні напрями соціальної експертизи при оцінці результатів діяльності закладів, установ, організацій та суб'єктів діагностичної діяльності в функціонуванні соціальних інститутів	Питання
2/1	Тема 10. Соціальний захист як мета попередження і подолання соціальних	розуміти соціальний захист як передмов та паралельну ланку соціальної діагностики і експертизи на основі визначення якості життя населення, окремих груп, спільнот	Питання, реферати
2/1	Тема 11. Соціальні програми, програми соціологічного дослідження, експертні програми.	знати відмінності в структурі, призначенні соціальних програм, програм соціологічного дослідження, експертних програм; розуміти компоненти, за якими їх диференційовано	Питання, реферати
2/1	Тема 12. Соціальна профілактика як аспект соціальної політики держави.	розуміти соціальну профілактику як основу діагностично-експертної оцінки при регулюванні соціальної політики держави; розробляти пропозиції до цільових перспективних програм та комплекси заходів, спрямованих на поглиблення соціально-	Питання, презентації
2/-	Тема 13. Організаційні основи та планування соціальної профілактики.	Знати основи соціальної профілактики як основи діагностики та експертизи, особливості її планування, реалізації в динамічних мовах розвитку регіонів, областей, населених пунктів	Питання, презентації

2/-	Тема 14. Методи та форми соціально-профілактичної роботи.	Знати особливості та призначення методів і форм соціально-профілактичної роботи як проміжної ланки діагностики-експертного процесу й моніторинг ситуацій в житті суспільства, спільнот, індивіда	Питання, реферати
2/1	Тема 15. Етапи соціальної експертизи.	Вміти здійснювати порівняльний аналіз діагностики і експертизи, зокрема щодо їх етапів і технології реалізації; прогнозувати розвиток соціальної експертизи залежно від результатів профілактичної діяльності	Питання, реферати
2/1	Тема 16. Соціальний експеримент як вид соціальної експертизи.	Знати специфіку соціального експерименту як виду соціальної експертизи та особливості його застосування в науковій, методичній, практичній сферах розробляти пропозиції до цільових	Тести, питання

Літературні джерела

1. Джонсон А. Г. Тлумачний словник з соціології / перекл. з англ. В. Ісаїва, А. Хоронжого. Львів : видавничий центр Львівського національного університету імені Івана Франка, 2023. 480 с.
2. Методика соціальної діагностики взаємостосунків в суспільстві. *Теорія і методика соціальної роботи*. К., 2004. С. 78–124.
3. Методологія і методи соціально-педагогічних досліджень : навч.-метод. посібн.; за ред. С. Я. Харченко, Н. С. Кратинів, А. Н. Чиж, В. А. Кратінова. Луганск : Альма-матер, 2011. 216 с.
4. Посібник з методики мультидисциплінарного ведення випадку при роботі з безпритульними, бездоглядними неповнолітніми дітьми. *Організація «Право на здоров'я»* /авт. кол.: Белякова А. В., Боголюбова О. М., Воробйовський О. А. та ін. К. : ТОВ «Стар-98», 2020. 68 с.
5. Соціологічна енциклопедія / Укладач В. Г. Городяненко. К. : Академвидав, 2008. 456 с.
6. Соціологія: терміни, поняття, персоналії : навч. словник-довідник; за аг. ред. В. М. Пічі. К. : Каревела, Львів: Новий світ-2000», 2002. 480 с.
7. Парфанович І. І. Калаур С., Турчин-Кукаріна І. Діагностика агресивної поведінки підлітків у контексті профілактично-корекційного соціально-педагогічного впливу. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2022, № 6 (120). С. 25–39.
8. Парфанович І. І. Діагностико-профілактичні технології в організації освіти майбутніх фахівців соціальної сфери. *Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції : «Сучасний стан та перспективи розвитку освіти: теорія, практика, інновації»* [текст] за заг. редакцією Т. В. Новак. Кременець : ВЦ КОГПА ім. Тараса Шевченка, 2024. 145 с. С. 95–101.
9. Парфанович І. І. Діагностика і профілактика поведінкових девіацій у діяльності науково-дослідної лабораторії. *Засоби навчальної та науково-дослідної роботи*: зб. наук. пр. / Харк. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків, 2022. С. 178–187.
10. Технологія роботи з різними категоріями клієнтів центрів соціальних служб для молоді : методичний посібник; за ред. С.В.Толстоухова, О.О.Яременко, О.В.Вакуленко та ін. К.: ДЦССМ, Державний інститут проблем сім'ї та молоді, 2003. 88 с.
11. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / за заг. ред. І. Д. Звереві. Київ. ; Сімферополь : Універсум, 2012. 536 с.

12. Комплекс діагностичних методик для визначення детермінант девіантної поведінки / упоряд. І. І. Парфанович. Тернопіль: ТНПУ, 2009. 152 с.
13. Stepanenko O., Valentieva T., Parfanovych I., Svoboda I., & Marukhovska-Kartunova O. The effectiveness of the project method in teaching humanitarian disciplines. *Journal of Education and Learning*, 18(3), 2024. P. 1101–1109.
14. Kyrychenko V., Petrochko Z., Necherda V., Parfanovych I., Koropetska O., & Lavrentieva I. Peculiarities of Assertiveness Development and Ways of Socialization of Personality in Adolescence. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 13(4), 2022. P. 163–181. URL: <https://doi.org/10.18662/brain/13.4/381>.
15. Yakovytska L., Synyshyna V., Pashko T., Parfanovych I., Kocharian A., & Barinova N. Loneliness Experienced by People with Chemical Addiction: its Characteristics. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*, 13(1), 2022. P. 426–447. URL: <https://doi.org/10.18662/brain/13.1/292>.
16. Objective and subjective risks of professional burnout of a social worker. *Theoretical foundations of pedagogy and education: collective monograph* / Hritchenko T., Loiuk O., – etc. – International Science Group. – Boston : Primedia eLaunch, 2021. 994 p. Available at : DOI - 10.46299/ISG.2021.MONO.PED.III. P. 650–665. URL: <https://isg-konf.com/uk/theoretical-foundations-of-pedagogy-and-education-ua/>

Законодавчі й нормативно-правові акти

1. Закон України «Про загальну середню освіту». URL: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
2. Закон України «Про захист суспільної моралі». *Основні чинні кодекси і закони України*. К. : Махаон, 2023. С. 578–584.
3. Закон України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей». URL: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
4. Закон України «Про охорону дитинства». *Збірник нормативно-правових актів у сфері захисту прав дітей*. К. : Дитячий Фонд ООН «ЮНІСЕФ», 2002. С. 20–29.
5. Закон України «Про соціальні послуги». URL: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
6. Закон України «Про соціальну роботу з дітьми та молоддю». URL: <http://www.zakon1.rada.gov.ua>.
7. Наказ «Про планування діяльності та ведення документації соціальних педагогів, соціальних педагогів по роботі з дітьми-інвалідами системи Міністерства освіти і науки України» : за станом від 28 грудня 2006 р. Міністерство освіти і науки України. Офіційне видання. К., 2006.
8. Наказ «Про Порядок ведення службами у справах дітей обліку дітей, які опинилися в складних життєвих обставинах» : за станом від 29.07.2009 р. Міністерство України у справах сім'ї, молоді та спорту. Офіційне видання. К., 2019.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (–20 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за дисципліну розраховується наступним чином:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40%
Поточне опитування	Модульний контроль	Тренінги	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (7 занять, 10 тем, 7 оцінок).	Модульний контроль проводиться на 7 практичному занятті. Оцінка за Модульний контроль виставляється на підставі виконання письмового завдання, а саме: 10 тестових завдань, кожне з яких має 5 балів і двох теоретичних питань, кожне з яких має 25 балів.	Оцінювання за організацію та проведення тренінгу.	Оцінювання написання реферату, оформлення роботи згідно вимог - 60 балів Захист реферату - 40 балів	10 тестів по 3 бали 2 теоретичних питання по 35 балів

Шкала оцінювання:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом